

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
ЛЕШЕВ-ТАМАКСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ САРМАНОВСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
САРМАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ЛӘШӘУ ТАМАК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
№ 18

КАРАР
19.09.2025

"Татарстан Республикасының Сармановский муниципаль районының Ләшәу Тамак авыл торак пункты өчен су белән тәмин итү схемасын раслау турында" 2035 елга кадәр.

Федераль закон нигезендә 06.10.2003, № 131-ФЗ номерлы федераль закон оештыруның гомуми принциплары Турында «һәм жирле үзидәрә» Россия Федерациясе Федераль закон нигезендә, 07.12.2011 ел, № 416-ФЗ «ТУРЫНДА водоснабжении һәм водоотведении», РФ Хөкүмәте Карары белән расланган от 05.09.2013 ел, №782 Турында «схемаларында су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу» таләпләрне, аларның эчтәлегә, РФ Хөкүмәте Карары белән расланган от 05.09.2013 N 782 (ред. от 24.04.2025) Турында "схемаларында су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу" таләпләр, аларны карап тоту, руководствуясь муниципаль берәмлек Уставы белән «Ләшәу Тамак авыл жирлегә» Сарман муниципаль районы Татарстан Республикасы Башкарма комитеты Ләшәу Тамак авыл жирлегә карар чыгарды:

1. Су белән тәмин итү схемасын Ләшәу Тамак авыл жирлегә Сарман муниципаль районы һәм Татарстан Республикасы кадәр 203 нчеелның 5 нче кушымтасы нигезендә расларга
2. Бу резолюцияне "Татарстан Республикасының Хокукый Мәгълүмати Порталында" <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адресында һәм Татарстан Республикасының Сармановский муниципаль районының рәсми сайтында Интернет-сайтта: <https://sarmanovo.tatar>.
3. Башкаруны контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам

Башкарма комитет житәкчесе
Ләшәу Тамак авыл жирлегә:

И.З.Хабибуллин

19.09.2025 № 18 Ләшәү Тамак
авыл җирлеге Башкарма комитет
карары белән расланды

СХЕМАСЫ
су белән тәэмин итү һәм ташландык
суларны агызу
Ләшәү Тамак авыл җирлеге
Сарман муниципаль районы ТР

Ләшәү Тамак авылы
2025 г.

Эчтөлегө

Паспорты схемалар.....	3
Кереш.....	5
Башлыгы 1. Су белән тээмин итү схемасы.....	6
1.1 климат шартлары.....	6
1.1.1 тасвирламасы структурасын су белән тээмин итү системасын Ләшәү Тамак авыл җирлеге башлыгы.....	7
1.1.2 тасвирлау эшчәнлеге су белән тээмин итү системаларын.....	10
1.1.3 Торышы, су ресурслары.....	11
1.2 гамәлдәге балансы водопотребления.....	12
1.3 перспектив кулланган коммуналь ресурслар өлкәсендә су белән тээмин итү.....	14
1.4 буенча тәкъдимнәр төзү, реконструкцияләү һәм су белән тээмин итү системасы объектларын модернизацияләү.....	15
1.5 бәяләү капитал салулар яңа төзелеш, реконструкцияләүгә һәм модернизацияләүгә объектларын үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системаларын.....	16
Башлыгы 2. Ташландык суларны агызу схемасы.....	18
2.1 булган нигезләмә өлкәсендә ташландык суларны агызу Ләшәү Тамак авыл җирлеге башлыгы.....	18
2.2 проект тәкъдимнәре.....	18
Кушымта.....	19

Паспорты схемасын су белән тээмин итү һәм ташландык суларны Ләшәү Тамак авыл җирлегенда

Исеме	Схемасы су белән тээмин итү һәм ташландык суларны Ләшәү Тамак авыл җирлеге Сарман муниципаль районы.
Проектның инициаторы (муниципаль заказ бирүче).	Башкарма комитет Ләшәү Тамак авыл җирлеге башлығы.
Урнашуыгыз, объекттын	" Россия, Татарстан Республикасы, Сарман районы, авылы, Ләшәү Тамак.
Норматив-хокукый база эшләү өчен схемалар.	<ul style="list-style-type: none"> - Федераль закон 07.12.2011 № 416-ФЗ Турында «Водоснабжении һәм водоотведении» - СП 31.13330.2012 «Су белән тээмин итү. Тышкы челтәрләре һәм корылмалары». Актуализированная редакциясе СНИП 2.04.02.-84* расланган Россия Төзелеш министрлығының 27.12.2021 N 10; - авыл ЖИРЛЕГЕ 32.13330.2012 «Канализация. Тышкы челтәрләре һәм корылмалары». Актуализированная редакциясе СНИП 2.04.03-85* Расланган Россия Төзелеш министрлығының 27.12.2021 № 1023/пр боерыгы; - раслау Турында "Үзгәрешләр N 2 к СП 32.13330.2018 "СНИП 2.04.03-85 Канализация. Тышкы челтәрләре һәм корылмалары" - Генераль план Ләшәү Тамак авыл җирлеге Советы карары белән расланган авыл җирлеге нче №28, 22.11.2018 ел
Максат схемалар	<ul style="list-style-type: none"> - системаларын үстерү мәсьәләсен су белән тээмин итү өчен гамәлдәге һәм яңа төзелеш, торак фонды кадәр 2035г. - житештерү күләмнәре арта, коммуналь продукция, аерым алганда, хезмәт күрсәтү, су белән тээмин итү буенча каршындагы бирүнең сыйфатын күтәрү, хезмәт күрсәтү, шулай ук саклау гамәлдәге бәяләр сәясәте; - эшне яхшыртуга су белән тээмин итү системасы; - сыйфатын күтәрү, эчә торган су.

<p>Ысулы куелган максатларга ирешү</p>	<ul style="list-style-type: none"> - реконструкцияләү, гамәлдәге водозаборных төеннәрен; - төзү чөлтәрләре, магистраль суүткәргечләр, тәмин итәрлек мөмкинлегә дә, даими су белән тәмин итү Ләшәү Тамак авыл жирлегә башлығы, гомумән алганда; - исәпкә алу приборларын; - жиһазлау индивидуаль торак йорт локальними тазарту корылмалары; - төзү локаль чистарту корылмалары, терлекчелек предприятияләрендә; - кимү зарарлы әйләнә-тирә мохиткә йогынты.
<p>Сроклары һәм этаплары тормышка ашыру схемасын</p>	<p>Схемасы гамәлгә ашырылачак чорында 2025 -2035 елларда. Проектта бирелә 2 этапта, һәр шуларның үзгәртеп кору планлаштырыла житештерү куәтләрен коммуналь инфраструктура.</p>
<p>Көтелгән нәтижәләрен тормышка ашыру чаралар схемасы</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Булдыру, заманча коммуналь инфраструктура торак пункт. 2. Сыйфатын яхшырту, коммуналь хезмәтләр күрсәтүнен. 3. Дәрәжәсен киметүгә тузу су белән тәмин итү объектлары. 4. Экологик вәзгыятьне яхшырту территориясендә Ләшәү Тамак авыл жирлегә Сарман муниципаль районы. 5. Уңайлы шартлар тудыру өчен акчалар жәлеп итү, бюджеттан тыш чыганаclar (шул исәптән акчалар, шәхси инвесторлар, кредит һәм шәхси акчалары, гражданның максатында проектларны финанслау модернизацияләү һәм төзелеш объектларын су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу. 6. Белән тәмин итү, су белән тәмин итү чөлтәрләре, жир өчен билгеләнгән яңа төзелә торган торак фондын һәм житештерү объектларын, рекреацион һәм социаль-мәдәни билгеләнештәге.
<p>Үтәләшен инвестицион программаны</p>	<p>Оператив контрольдә тотуны тормышка ашыра Башлығы Ләшәү Тамак авыл жирлегә Сармановского муниципаль районы.</p>

Кереш

Схемасы су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу Ләшәү Тамак авыл җирлегә кадәр 2035 елда эшләнгән нигезендә түбәндәге документлар:

- Территориаль планлаштыру схемасын;
- Шулай ук таләпләре нигезендә федераль законның 07.12.2011№416-ФЗ (ред. от 30.12.2012) Турында «водоснабжении һәм водоотведении».

Схемасы үз эченә чираттагы чаралар булдыру буенча системалары, су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу күтәрүгә юнәлдерелгән ышанычлы эшләве әлеге системаларын, шулай ук куркынычсыз һәм уңайлы шартлар яшәү өчен кешеләр.

Схемасы су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу бар:

- төп юнәлешләре, принциплары, бурычлар һәм максатчан үсеш күрсәткечләре үзәкләштерелгән системаларын су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу;
- фараз балансы куллану эчә торган һәм техник су срогы кимендә 10 ел үсешен исәпкә алып җирлегә;
- зона мәсьәләсен һәм нецентрализованного су белән тәэмин итү (территорияләр, аларда су белән тәэмин итү аша башкарыла үзәкләштерелгән һәм нецентрализованных, салкын су белән тәэмин итү системаларын иде) исемлеге үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системасы;
- карта (схемалар) ачуга урнаштыру объектларын үзәкләштерелгән салкын су белән тәэмин итү системаларын;
- чикләре планлаштырылучы зоналар урнаштыру объектларын үзәкләштерелгән салкын су белән тәэмин итү системаларын;
- исемлеге гамәлгә ашыру буенча төп чаралар схемаларын су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны разбивке буенча этапам, шул исәптән техник нигезләү бу чараларны һәм бәя бәясен һәм аларны тормышка ашыру.

Чара охватывають түбәндәге объектлар системасын коммуналь инфраструктура:

- 1) Су белән тәэмин итү:
  - су белән тәэмин итү чөлтәре;
  - водозаборы.
- 2) Ташландык суларны:
  - җиһазлау индивидуаль торак йортлар зонасында торак төзелеше локальними тазарту корылмалары (ЛОС);
  - ЛОС стоков терлекчелек комплекслары.

Башлыгы 1.

Су белән тәэмин итү схемасы

1.1 Климат шартлары

Климат чагыла умеренной континентальностью: кыш умеренно салкын, жәй жылы һәм житәрлек влажное, яз кыскача белән бурным нарастанием жылылык, көз, йомшак, затяжная. Характерными чертами климат булып тора: зур изменчивость температур, булган еш оттепели. Неравномерное выпадение явым-төшем еллар буенча китерә, кайчагында к засухам. Коэффициент континентальности климат - 2, гидротермический коэффициенты Сарман районы - 1,7.

Озынлыгы кышкы чор арасында датами күчү среднесуточной температура аша 0°C Белән, уртача 5,5 ай (28.10-06.04).

Озынлыгы жәйге чор белән среднесуточными температурами һава югарырак $+10^{\circ}\text{C}$ – 4,5 ай.

Озынлыгы һәр переходных чорларны (көз һәм яз) - якынча 1 ай. Өчен, көз – бу-ноябре өчен, яз – апрель.

Мәгълүматлар буенча метеостанции среднемноголетняя еллык һава температурасы тәшкит итә $+3,9^{\circ}\text{C}$. Еллык барышын температура буенча айга күренә шактый плавным, чөнки анда чагыла йогынтысы сусаклагычы.

Иң салкын месяцем булып тора, гыйнвар аенда уртача һава температурасы - $11,1^{\circ}\text{C}$.

Уртача максимум һава температурасы иң жаркого ай эчендә (июль) тәшкит итә $+24,5^{\circ}\text{C}$.

Һава температурасы салкын чоры (уртача температура иң салкын өлешендә ягу чоры) равна $-16,6^{\circ}\text{C}$.

Максимум температура жәй житә $+38^{\circ}\text{C}$, ә абсолют минимум температура, зафиксированный авыл жирлеге территориясендә, тиң -36°C .

Явым-төшем, керми калган ел дәвамында житә, уртача алганда, 483 мм.

Явым-төшем житәрлек өчен нәтижәле киметү пычрануы. Иң саллырак әйбер очищающее йогынтысы алар күрсәтәләр, жылы чорда елның башлагач, аларның саны аеруча күп. Әмма неравномерность выпадения явым-төшем, еш кына рәвешендә ливней, киметә, аларның әһәмиятен ничек фактор чистарыну атмосфера.

Грунты буенча дәрәжә морозоопасности, зонада сезонлы промерзания карый әкрен - диярлек непучинистым. Норматив тирәнлеге сезонлы промерзания бу районда өчен глинистых грунтов тәшкит итә 1.61 м истә тотып төбен траншеяларын суүткәргеч челтәре урнашкан тирәнлектә 2 – 2.5 м, дип түбәнрәк тирәнлеге, промерзания булса куркынычын размораживания челтәрләре юк.

1.1.1 Тасвирамасы структурасын су белән тәэмин итү системасын

Ләшәү Тамак авыл җирлеге бөлгенлеккә Татарстан Республикасы Законы нигезендә ел, 31 гыйнвар, 2005 ел, № 39-ТРЗ «территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында «Сарман муниципаль районы» һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләр».

Составына Ләшәү Тамак авыл җирлеге нигезендә, әлеге законда түбәндәгеләр керә: авылны Ләшәү Тамак (административ үзәге урнашкан 37 км от район үзәге булган Ләшәү Тамак авылы Дүсем авылы Сарайлы авылы, Түбән Ләшәү Авылы. Җирлеге урнашкан көнчыгышта Татарстан Республикасы, төньяк өлешендә-Сарман муниципаль районы. Ләшәү Тамак авыл җирлеге көнчыгышында һәм төньягында белән, Мөслим муниципаль районы, көнбатышта белән Минзәлә муниципаль районы белән чиктәш җирдә һәм карашай-саклау авыл җирлеге белән чиктәш җирдә, көньякта – белән Иске Имяновским авыл җирлеге белән чиктәш җирдә Сарман муниципаль районы.

Гомуми мәйданы Ләшәү Тамак авыл җирлеге тәшкил итә 8408,6 га, шул исәптән мәйданы торак пунктлар 303,02 га, шулардан: с Ләшәү Тамак – 148,81 га, д. Дүсем – 55,99 га, Сарайлы – 64,86 га

Җирне Ләшәү Тамак авыл җирлеге плодородны. Климаты уртача влажный. Бар шартлар умартачылык, терлекчелек һәм үсемлекчелек. Буенча, җирлек территориясендә протекают елгасы Сакловасу һәм Минзәлә – региональ әһәмияттәге табигать һәйкәлләре.

Җирлек территориясендә алып бара нефть табуга, «Татнефть» ААҖ территориясендә Ромашкинського нефть ятмалары, ААҖ «Меллянефть» территориясендә Мөслим нефть ятмалары ААҖ һәм «Ритек» территориясендә Минзәлә лицензия участогы.

Җирлектә бар, бер гомуми белем бирүмәктәбе, детскинче бакчасы, ике авыл мәдәният йорты, ике китапханә, фельдшер-акушерлык пункты, саклык банкы бүлекчәсе, почта бүлекчәсе, авыл хужалыгы предприятиесе ЖЧЖ " Агрофирма «Жәлил».

Җирлектә бар зонасы өчен күпләп ял итү (уздыру өчен Сабантуй).

Транспорт элементә Ләшәү Тамак авыл җирлеге Татарстан Республикасының башка районнары белән дә, Россия төбәкләре, хәзерге вакытта гамәлгә ашырыла аша төбәк һәм федераль автомобиль юллары.

Төп транспорт остью Ләшәү Тамак авыл җирлеге башлыгы булып тора межрайонная җитәкчеләрнең «Мөслим – Ләшәү Тамак – Әлмәт» төбәк әһәмиятендәге яки муниципальара әһәмияттәге. Ул пересекает Ләшәү Тамак авыл җирлеге широтном юнәлештә-көнчыгыштан көнбатышка таба проходя аша административ үзәге җирлеге башлыгы с Ләшәү Тамак. Аңардан төньякка таба

ответвляется жирле житәкчеләрнең төбәк әһәмиятендәге яки муниципальара әһәмияттәге «Ләшәү Тамак – Сарайлы». Көнъяк юнәлештә уза, автомобиль юлы «Ләшәү Тамак – Түбән Ләшәү».

Ләшәү Тамак авыл жирлеге үз эшчәнлеген гамәлгә нигезендә Устав кабул ителгән Совет карары белән Ләшәү Тамак авыл жирлеге Сарман муниципаль районы " муниципаль 20.11.2015 года № 10 (в ред. от 22.11.2024г. № 18).

Жирлек территориясе гыйбарәт одноэтажную акча кирәк булачак белән приусадебными каралды.

Сыйфатында чыганактан су белән тәэмин итү, торак пункт, агросәнәгать комплексы предприятиеләре, кулланыла артезианские су юлы каптажа. Поверхностные чыганақлары (елгалар, күлләр) ихтыяжлары өчен су белән тәэмин итү өчен дә кулланыла бу очракта аларны арттыруны пычрату.

Төп чыганақлары хуҗалык-эчә торган һәм янғынга каршы су белән тәэмин итү, жирлек территориясендә хәзерге вакытта булып артезианские су. Составына водозаборных корылмалары керә: насосная станция 1 күтәрелеш совмещенная белән водоприемными сооружениями, водонапорная манарасы һәм разводящие суүткәргеч челтәре.

Территориясендә Ләшәү Тамак авыл жирлеге теркәлгән 5 каптаж чишмә, ориентировочная егәрлек алар 120 м³/сут.

Чыганагы белән жиһазландырылган погружным насосом ЭВЦ житештерү егәрлеге 43,8 мең м³ (120 м³ тәүлегенә).

Водоподготовка һәм водоочистка ничек таковые юк, кулланучыларга бирелә исходная (природная) су, түбән сыйфатлы орлык су, артезиан яхшы сыйфатлы буенча химическим һәм бактериологическим күрсәткечләр удовлетворяющая таләпләргә туры килә торган Карар буенча Баш дәүләт санитария табибы, РФ от 28.01.2021 N 3 (ред. от 25.06.2025) раслау Турында "санитария кагыйдәләрен һәм нормаларын СанПиН 2.1.3684-21 "Санитария-эпидемиология эчтәлегенә карата таләпләр, аларны шәһәр һәм авыл жирлекләре территорияләрен, аларга су объектлары, эчә торган суда һәм питьевому су белән тәэмин итү, атмосфера һавасы, почвам, торак бүлмәләрен, куллану, житештерү, җәмәгать биналарын, оештыру һәм уздыру, санитар-противоэпидемических (профилактик) чаралар"

Характеристика каптажей

Исеме авыл жирлеге торак пункты	Кол-во чишмәләр, данә	Кол-барлык скважинала р, данә	скважиналарның Житештерү чәнлеге, м3/тәүлек	Булү ЗСО, данә	Кол-икенче бөтендөнья банкы/емкость, данә	Протяж-сть челтәрләре н, км/ % ветхости

Лэшәу Тамак авыл ЖИРЛЕГЕ		7	600	7	7/-	12,91/60
с Лэшәу Тамак		3	250	3	3/-	7,0/60
Дүсем		2	125	2	2/-	3,0/60
Сарайлы	-	1	125	1	1/-	2,0/95
Түбән Лэшәу	1	1	100	1	1/-	0,91/60

Каптаж тәэмин ителгән санитар саклау зонасы беренче поясы, күләме, аның тәшкит итә 30м. Нигезендә авыл ЖИРЛЕГЕ 31.13330.2012 «Су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләре һәм корылмалары» (актуализированная редакциясе СНИП 2.04.02.-84*) № - лы Боерыгы " Россия Төзелеш 23.12.2019 N 838/пр раслау Турында "Үзгәрешләр N 5 к СП 31.13330.2012 "СНИП 2.04.02-84* Су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләре һәм корылмалары".

Жайга салу өчен чыгымнар су, подаваемой насос станциясе 1 күтәрү һәм расходуемой кулланучылар, хезмәт итә су башнялары емкостью 75 м³. Моннан тыш, резервуаре чиста су запасы саклана сүны янгын сүндерү өчен.

С Лэшәу Тамак

Системасы, сүүткәргеч тора каптажа һәм ремонтлауга, су башнясы куюга, исәпкә алып канәгатьләндерү хужалык-питьевых һәм янгынга каршы ихтыяжлары. Су берсе каптажа насосом күтәрелми калмый шул су бирү башнясы урнаштыру планлаштырыла, ул урнашкан на возвышенности өстендә каптажем, бер су башнясы килә, бу сүүткәргеч

Характеристика су белән тәэмин итү челтәрләрен

Озынлыгы челтәрләрен ПЭДу – 100 – 7,0 км ераклыкта урнашкан.

Схемасы сүүткәргеч челтәре с Лэшәу Тамак см, **1 нче Кушымтада**

Дүсем

Системасы, сүүткәргеч тора каптажа һәм ремонтлауга, су башнясы куюга, исәпкә алып канәгатьләндерү хужалык-питьевых һәм янгынга каршы ихтыяжлары. Су берсе каптажа насосом күтәрелми калмый шул су бирү башнясы урнаштыру планлаштырыла, ул урнашкан на возвышенности өстендә каптажем, бер су башнясы килә, бу сүүткәргеч

Характеристика су белән тәэмин итү челтәрләрен

Озынлыгы челтәрләрен ПЭДу – 100 – 3,0 км ераклыкта урнашкан.

Схемасы сүүткәргеч челтәрләрен ур., Дүсем см **нче Кушымтада 2**

Сарайлы

Системасы, суүткәргеч тора каптажа һәм ремонтлауга, су башнясы куюга, исәпкә алып канәгатьләндерү хужалык-питьевых һәм янгынга каршы ихтыяжлары. Су берсе каптажа насосом күтәрелми калмый шул су бирү башнясы урнаштыру планлаштырыла, ул урнашкан на возвышенности өстендә каптажем, бер су башнясы килә, бу суүткәргеч

Характеристика су белән тәэмин итү челтәрләрен

Озынлыгы челтәрләрен ПЭДу – 80 – 2,0 км ераклыкта урнашкан.

Схемасы суүткәргеч челтәрләрен ур., Сарайлы см нче **Кушымтада 3**

1.1.2 Тасвирламасы эшчәнлегә су белән тәэмин итү системаларын.

Бу әлегә схема су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны Ләшәү Тамак авыл жирлегә Сарман муниципаль районы кулланыла түбәндәге терминнар һәм билгеләмәләр:

«водовод» – водопроводящее корылма, корылма үзү өчен (бирү) су урынына аны куллану;

«су белән тәэмин итү чыганагы» – используемый су белән тәэмин итү өчен су объекты яки чыганагы-жир асты сулары;

«расчетные чыгымнар су» – чыгымнар су өчен төрле су белән тәэмин итү, билгеле бер таләпләре нигезендә нормативларын;

«ташландык суларны агызу системасы» – жыелмасын водоприемных жайланмалар, квартал эчендәге челтәрләрен, коллекторов, насос станцияләрен, торба, чистарту корылмалары ташландык суларны агызу корылмалары өчен отведения очищенного стока әйләнә-тирәлеккә тәэмин итүче аларны өске, дренажных сулары территориясендә жирлекләре һәм суларны нче халыкның яшәеше, жәмәгать, сәнәгать һәм башка предприятиеләр;

«зонасы гамәлдә булган предприятие» (эксплуатационная зонасы) – территория үз эченә алган зона урнашу объектларын су белән тәэмин итү системаларын

һәм (яки) су чыгаруны оештыру, агызуны су белән тәэмин итүне һәм (яки) ташландык суларны, шулай ук зона урнашу объектларын аның абонентлар (кулланучылар);

«зонасы гамәлләре (технологик зонасы) су белән тәэмин итү объекттын» - өлеш су челтәре файдалануга тапшырылды, чикләрендә, аның корылма сәләтле тәэмин итәргә, норматив әһәмияттәге напора биргәндә кулланучыларга таләп ителгән чыгымнарны су;

«зонасы гамәлләре (бассейн канализования) канализация очистного корылмалары яки турыдан-туры чыгару» өлеше, канализация челтәрләре

чикләрендә, аның корылма (турыдан-туры чыгарылышы) сәләтле тәмин итү, гражданның кабул итү һәм/яки суларны чистартуға;

«схемасы су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу» – жыелмасы элементларын графического биру һәм исчерпывающего төгәл генә текстового тасвирлау торышы һәм үсеш перспективалары системалары, су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу хисап вакыты;

«схемасы инженерлык инфраструктурасын» – жыелмасын графического биру һәм исчерпывающего төгәл генә текстового тасвирлау торышы һәм үсеш перспективалары инженерлык инфраструктурасын хисап вакыты.

1.1.3 Торышы, су ресурслары

Кыскача характеристика су белән тәмин итү чыганаclarы

Су белән тәмин итү, торак пунктларны Ләшәү Тамак авыл жирлеге нигезләнган, мәсәлән, файдалану, жир асты сулары. Су белән тәмин итү гамәлгә ашырыла биш артезиан буенча урнашкан бер авылларда өчөйле саклау, Алга һәм Яңа Саклово һәм ике авылында Ләшәү Тамак.

Өчен әлеге водозаборных скважиналар эшләнган гидрогеологические төзү һәм бирелде башлангыч нигезләү оештыру санитар саклау зоналары.

Сыйфат контроле жир асты сулары житештерелә аккредитованным сынау срогы лаборатория үзәге " ФБУЗ филиалы «гигиена һәм эпидемиология Үзәге» ГР Зәй районы һәм Зәй шәһәре. Суның сыйфаты таләпләренә туры килә Карарлары буенча Баш дәүләт санитария табибы, РФ от 28.01.2021 N 3 (ред. от 25.06.2025) раслау Турында "санитария кагыйдәләрен һәм нормаларын СанПиН 2.1.3684-21 "Санитария-эпидемиология эчтәлегенә карата таләпләр, аларны шәһәр һәм авыл жирлекләре территорияләрен, аларга су объектлары, эчә торган суда һәм питьевому су белән тәмин итү, атмосфера һавасы, почвам, торак бүлмәләрен, куллану, житештерү, жәмәгать урыннары, оештыру һәм уздыру, санитар-противоэпидемических (профилактик) чаралар" (белән изм. һәм өстәмә, вступ. үз көченә 31.08.2025) буенча органолептическим, химическим күрсәткечләр һәм микробиологик күрсәткечләргә таләпләрдән.

Поверхностные су авыл жирлеге территориясендә кулланыла өчен генә түгел, житештерү су белән тәмин итү, хужалык-көнкүреш ихтыяжлары, авыл хужалыгы су белән тәмин итү.

Суның сыйфаты су объектларына формалаша йогынтысында загрязнений, укырга керүчеләр белән атмосферными осадками, неочищенными сточными водами предприятияләре, поверхностным стоком белән территориясен торак пунктларның, авыл хужалыгы, шулай ук эрозии туфрактарны.

Төп загрязнителями елгалары чикләрендә авыл жирлеге башлыгы булып объектлары, авыл хужалыгы производствосын һәм сточные су, образующиеся халыктан.

К загрязнению елгалары китерэ һәм үтәмэгән авыл хужалыгы предприятиеләре тарафыннан противозерозийонных агротехник чараларны эшкәртү буенча туфрактарны, распахке жирләрне тирәсендәге су объектлары, минераль ашламалар кертү һәм пестицидлар бу неоправданно югары дозах. Шул дождевых паводках һәм весеннем ташу бара смыв туфрак, навозной масса, ягулык-майлау материаллары, нефть продуктлары, дип начарайта санитар хәлгә елгалары.

Бу пычрануы өске һәм жир асты суларының зур роль уйный сточные су, образующиеся халыктан, чөнки әлеге торак пунктлар-авыл жирлеге башлыгы да ия үзәкләштерелгән системасын, канализация һәм чистарту корылмалары. Булмаганга күрә, канализация приемниками суларны халыктан хезмәт итә выгребные чокырлар, түбәнәйтелгән салым участоклары рельефа, кече елгалар. Приемниками ливневых стоков булып өске объектлары.

Потенциаль чыганагы пычрану сулары өслеге чыга ала чүплекләр, каты көнкүреш калдыкларын, чөнки алар түгел тәэмин итәләр куркынычсыз саклау калдыклары. Нәтижәдә, вакытында паводков һәм половодий, шулай ук системасы аша жир асты сулары продуктлары разложения көнкүреш калдыкларын мөмкин попадать өске объектлары.

Эмма иң әһәмиятле пычрату чыганаклары объектлары, нефть, газ чыгару комплексы урнашкан бассейннарда р. р. Минзәлә һәм Сакловосу аларның притоков. Авария бораулау жайланмаларында нәтижәсендә коррозиядән, жәяүлеләрне төзелеш техникасы, технологик һәм төзелеш дефектов булып иң типичными пычрану сәбәпләре, нефть сулары өслеге.

Агызуга килгәндә, елына торышы өске су ресурслары әйтеп үтәргә кирәк экологик торышы күлләр, чөнки соңгы елларда табигый процесслар зарастания һәм заболачивания күлләр күп тапкырлар көчәйтелгән интенсив булды авыл хужалыгы куллану территориясендә, барыннан да элек, выпасом терлек һәм распахкой яр буге территорияләрен.

1.2 Булган балансы водопотребления

Водопотребление билгеләнгән барлык төрләре буенча кулланучылар: халык, чыгымнар су тотуга хайваннар терлекчелек фермаларында һәм комплексларында, булса, сибеп йорт яны участоклары, пожаротушение.

Халыкны су белән тәэмин итү гамәлгә ашырыла ләлешендә) аша водоразборные колонка

Чыгымы (су, хужалык-питьевые ихтыяжларына халыкның пропорционален саны халкы бәйле дәрәжә төзекләндерү, биналар.

Неучтенные чыгымнарын үз эченә ала чыгымнар су эчтәлек хайваннар терлекчелек фермаларында һәм комплексларында.

Чыгымнар су тотуга, хайваннар һәм кошлар терлекчелек фермаларында һәм комплексларында кабул ителде нигезендә Ведомственным нормаларына технологик проектлау ВНТП-Н-97, эшлэнгән һәм расланган Министрлыгы, авыл хужалыгы һәм азык-төлек РФ тәшкил итә:

- эре мөгезле терлекләр өчен (молодняк) – 30 л/тәүлек,
- эре мөгезле терлекләр өчен (сөт) – 100 л/тәүлек,
- эре мөгезле терлекләр өчен (ит) – 55 л/тәүлек,
- өчен дүңгыз – 25 л/тәүлек,
- өчен сарык – 5,5 л/тәүлек,
- өчен - атлар – 60 л/тәүлек,
- тавыклар яичных токым – 0,31 л/тәүлек,
- тавыклар ит токымлы – 0,36 л/тәүлек,
- цыплята – 0,27 л/тәүлек,
- казлар – 1,68 л/тәүлек.

Расчетные чыгымнары

Гомуми водопотребление үз эченә ала чыгымы (су, хужалык-питьевые ихтыяжларга торак һәм жәмәгать биналарында да, наружное пожаротушение, узган булса, сибеп урамнары һәм яшел үсентеләр.

Расчетные чыгымнар су, хужалык-питьевые ихтыяжларына халыкның подсчитаны чыгып нормаларын водопотребления бер кешегә карап дәрәжә төзекләндерү, биналарның (санитар-техник жиһазлар) кабул ителгән буенча СНиП 2.04.02-84* п. 2.1 һәм коэффициентов суточной һәм сәгать неравномерности водопотребления. Удельное водопотребление үз эченә ала чыгымнар су, хужалык-питьевые һәм көнкүреш ихтыяжлары һәм жәмәгать биналарында.

Норма чыгым су наружное пожаротушение саны одновременных янгыннар торак пункттында кабул ителде нигезендә таблицасында 5 СНиП 2.04.02-84* карап санын халкы һәм этажности төзү һәм тәшкил итәчәк, 5л/с (1 янгын белән расходом су 5 л/с) ка булган нигезләмә һәм барлык срокларда гамәлгә ашыру генераль планы. Озынлыгы янгын сүндерү – 3 сәгать. Нигезендә авыл ЖИРЛЕГЕ 8.13130.2009 каршындагы халык кимендә 50 кеше пожаротушение да күздә тотыла.

Норма чыгым су булса, сибеп урамнары һәм яшел үсентеләр кабул ителде нигезендә, СНиП 2.04.01 - 85* таблица 3 искәrmә 1 һәм тәшкил итәчәк, 60 л/тәүлек 1 кеше.

Противопожарные чаралар

Пожаротушение күздә тотыла берсе су жыю башнясы кую планлаштырыла.

Исәп-хисап кереме су наружное пожаротушение – 5 л/с;

Исәп-хисап кереме су эчке пожаротушение – 2.5 л/с.

Норма чыгым су наружное пожаротушение саны одновременных янгыннар торак пункттында кабул ителде нигезендә таблицасында 5 СНиП 2.04.02-84* карап санын халкы һәм этажности төзү һәм тәшкил итәчәк, 5л/с (1 янгын белән расходом су 5 л/с) ка булган нигезләмә һәм барлык срокларда гамәлгә ашыру генераль планы. Озынлыгы янгын сүндерү – 3 сәгать. Нигезендә авыл ЖИРЛЕГЕ 8.13130.2009 каршындагы халык кимендә 50 кеше пожаротушение да күздә тотыла.

1.3 Перспектив коммуналь ресурсларны куллану өлкәсендә су белән тәэмин итү

Барлык чаралар үстерү буенча торак инфраструктурасын Ләшәү Тамак авыл жирлеге каралган нигезендә расчелтами һәм чаралар территориаль планлаштыру Схемасын Сарман муниципаль районы.

Үстерү системасын су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу кадәр 2035 елның исәпкә алмый күләмен арттыру застраиваемой территориясендә һәм сыйфатын яхшыртуга, халыкның тормыш.

Таблица 3.

Фараз халык саны Лэшәү Тамак авыл жирлеге, кеше

Наименование	2030 г.	2035 г.
Лешев-Тамакское СП	820	805
с.Лешев Тамак	231	229
д.Дусюмово	234	231
С.Нижний Лешев	50	45
С.Сарайлы	305	300

Проектлауда су белән тәэмин итү системасы билгеләнә требуемый кереме су кулланучылар өчен. Чыгымы (су, хуҗалык-питьевые халыкның ихтыяждарына бәйле дәрәжә санитар-техник бистәне төзекләндерү һәм район торак төзелеше.

1.4 буенча Тәкъдимнәр төзү, реконструкцияләү һәм модернизацияләү объектларын су белән тәэмин итү системаларын

Төп үсеш юнәлешләре су белән тәэмин итү – барлык җыелган халыкны шушы вакыйга белән тәэмин итү, халыкның Лэшәү Тамак авыл жирлеге башлыгы су эчә торган сыйфатын, ышанычлылыгын арттыру системаларын, аварияләр санын киметергә бу челтәрләрендә, челтәрләренәң үткәрү сәләтен арттыру, югалтулар кимү су.

Суүткәргеч челтәрен калдырырга кирәклеген өчен 100%-нче колачлау бөтен территориясендә жирлеге.

Арттыру водопотребления планлаштырыла өчен уңайлы һәм куркынычсыз яшәү халык.

Хәзерге вакытта эшләнгән дәүләт программасы: Дәүләт программасы, «Чиста су» су белән тәэмин итү өчен халыкны эчә торган су белән.

Үтәү чаралар заложенных аерым программа булдырырга мөмкинлек бирәчәк системасын нәтиҗәле идарә итү секторында су белән тәэмин итү:

- тәэмин итү, озак вакытка исәпләнгән һәм финанслауның нигезендә шәхси инвестицияләрне җәлеп итү финанслашу шәхси инвестицияләр һәм механизмын инвестиция фондлары;

- стимуллаштыру җитештерү илнең инновацион җиһазлар;

- тормышка ашыруга төбәк һәм җирле программаларны секторында су белән тәэмин итү;

- чараларын гамэлгэ ашыруны стимуллаштыру буенча житештерү инновацион үзебезнең жиһазлар өлкәсендә су белән тәэмин итү;

- программаларны гамэлгэ ашыру, тәэмин итү, эчәргә яраклы, чиста, иң мөһим социаль инфраструктура объектлары.

Ашыру концепциясен гамэлгэ ашыру кысаларында үсеш жиһлеге күздә тотыла үтәү түбәндәге чаралар:

1. төзәтү сыйфатын, эчә торган су белән тәэмин итү, шул исәптән кулланып, технологик алымнарын юнәлдерелгән, беренче чиратта обеззараживание, обезжелезивание, деманганизацию һәм умягчение су;

2. реконструкцияләү һәм алыштыру, су белән тәэмин итү челтәрләрен кулланып, торбалар иң заманча материаллар нигезендә, заманча технологияләр кадәр 2035 г;

3. төзү, су белән тәэмин итү челтәрләрен кулланып, торбалар иң заманча материаллар нигезендә, заманча технологияләр кадәр 2035г;

4. Жиһазлау исәпкә алу приборлары белән су жыю башнясы кую планлаштырыла һәм артезиан, системаны гамэлгә кертү диспетчеризации.

1.5. Бәяләү капитал салулар яңа төзелешкә, реконструкцияләүгә һәм модернизацияләүгә объектларын үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларын

Хәзерге заман базар шартларында эшли торган инвестицион-төзелеш комплексы бар коренные якин килүләрдәге үзгәрешләр нормалаштыру теге яки бу төр чыгымнарны үзгәрде икътисади нигезе төзелеш өлкәсендә.

Хәзерге вакытта бар бик күп метод һәм алымнар билгеләү төзелеш бәясен, изменчивость бәяләр һәм аларны төрлөлөк мөмкинлек бирми бу этапта эшнең төгәл билгеләргә, кирәкле чыгымнарны тулы күләмдә.

Моңың белән бәйлә рәвештә, бу алдагы стадияләрендә проектлау таләп тагын да якинрак параметрларын тәгаенләү төзелеш нигезендә өйрәнү, жиһле шартлар һәм конкрет үзенчәлекле функцияләрен төзелә торган объект.

Бәясе-проект документларын эшләү капитал төзелеш объектларын билгеләнгән нигезендә «Справочников база бәяләр проект эшләрен төзү өчен» (Коммуналь инженерлык бина һәм корылмалар, Объектлар су белән тәэмин итү һәм канализация). База бәясе проект эшләре (1 январь 2001 ел) билгеләнә карап, төп натураль күрсәткечләр проектируемых объектларын саклау һәм приводится, агымдагы ел белән чагыштырганда бәяләр умножением бу коэффициент, отражающий инфляционные процессларны вакытта бәяләр билгеләү проект эшләре өчен төзелеш нигезендә Письму № 1951-ВТ/10 от 12.02.2013. г. Россия Федерациясе региональ үсеш Министрлығы.

База бәясе эшләү проект һәм эш документлары белән билгеләнә гомуми суммасыннан төзелеш барлығы комплексы биналар (корылмалар) яки объектны билгеләнгән буенча сводному сметному бәяләрен тр төзелеш, карап категория кыенлыклар объектларын проектлаштыру.

Төзелеш бәясе булырга мөмкин билгеләнгән:

- кулланып объектларын-аналоглар исәпкә алып, аларны сопоставимости;
- буенча укрупненным күрсәткечләр смета бәясе 1 кв. метр гомуми мәйданның 1 куб. м күләмле бинасы, 1 м (км) трассасы, 1 га төзү, егәрлек берәмлегенә, житештерүчәнлегенә һ. б.;
- төрләре буенча яки комплексам эш.

Билгеләмә бәяләр эшләү проект һәм эш документлары буенча башкарыла таблицам Справочников, тиешле функциональному билгеләү капитал төзелеш объектларын (Боерык Минрегион РФ от 28.05.2010 N 260 раслау Турында "Справочников база бәяләр проект эшләрен төзү"; № - лы Боерыгы" Минрегион РФ 29.12.2009 N 620 раслау Турында "буенча Методик күрсәтмәләр куллану справочников база бәяләр проект эшләрен төзү").

Расчетная бәясе чаралар приводится буенча этапам гамәлгә ашыру, китерелгән мәгълүмат анда Схемасы су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу исәпкә алып индексларын-дефляторов 2020 һәм 2025г.г. нигезендә күрсәтмәләре РФ икътисади үсеш министрлыгы Хатлары Россия Төзелеш 18.10.2024 N 61327-ИФ/09 Турында «индексах үзгәрешләр смета бәясе төзелеш IV кварталына 2024 елга».

Хакын билгеләү төрле этапларында проектлау гамәлгә ашырылырга тиеш төрле методикасы. Бу предпроектной стадиясендә каршындагы обосновании инвестицияләр билгеләнә алдан (расчетная) төзелеш бәясе. Проектның әлегә стадиядә юк, шуңа күрә ул төзелә буенча иң чик укрупненным күрсәткечләр. Булмаганда, мондый күрсәткечләргә ала кулланылачак мәгълүматларны бәясе турында объектларын-тиңе булмаган. Эшләгәндә эш документлар капитал төзелеш объектларына кирәк тәгаенләү бәясен юлы төзү проект-смета документлары. Бәясе билгеләнә, һәр стадиясендә проектлау бәйлә рәвештә, нәрсә белән тәэмин ителә поэтапная аның детализация һәм тәгаенләү. Шуңа рәвешле, база бәясе белән билгеләнә максаты белән, аннан формалаштыру шартнамәчел бәяләр эшләүне проект документациясен һәм төзелеш.

Финанс исәп дә исәпкә алынды:

- бәясе резервлау һәм сатып алу, жир участкалары һәм күчемсез милек дәүләт һәм муниципаль ихтыяждар өчен;
- бәясе үткәрү топографо-геодезия һәм геологик эзләнүләре территорияләрендә төзү;

- бәясе буенча чаралар сүтү һәм демонтажлау биналары һәм корылмалары территорияләрендә төзү;
- бәясе буенча чаралар реконструкцияләү, гамәлдәге объектлар;
- жиһазлау барлык кирәкле жиһазлар һәм территорияне төзекләндерү;
- үзенчәлекләре территориясендә төзү.

Нәтижәләр исәп-хисап (жиһелма ведомость бәясен эш) китерелгән **нче Кушымтада 4.**

Башлыгы 2. Схемасы ташландык суларны агызу.

2.1 Булган нигезләмә өлкәсендә ташландык суларны Ләшәү Тамак авыл жирлегенә башлыгы.

Хәзерге вакытта территория Ләшәү Тамак авыл жирлегенә неканализованна. Жирлек юк мәсьәләсен юлына бүлеп бирелгән полосаның көнкүреш һәм производство суларын. Халкы файдалана выгребамы яки надворными уборными ия недостаточную дәрәжәсе гидроизоляции китерә загрязнению территориясендә.

Жирлек территориясендә ливневая канализация юк. Отвод дождевых һәм әле һаман язгы суларны да жайга салына һәм гамәлгә ашырыла түбәнәйтелгән салым урыннар гамәлдәге рельефа.

2.2 Проект тәкъдимнәре

Норма ташландык суларны агызу халыктан нигезендә, авыл ЖИРЛЕГЕ 32.13330.2012 «Канализация. Тышкы челтәрләре һәм корылмалары» кабул ителә равными нормаларына водопотребления, чыгымнарын исәпкә алмыйча су торгызуга янгын запастагы булса, сибеп территорияне исәпкә алып, коэффициентын суточной неравномерности.

Баян ителгәннәрдән чыгып, планда су белән тәэмин итү, кирәк калдырырга: уздыру буенча чаралар ташландык суларны киметү исәбенә кертү системалары оборотного су белән тәэмин итү, булдыру бессточных производстволар һәмводосберегающих технологияләр.

Төзү үзәкләштерелгән системаларын кече торак пунктларында икътисади невыгодно:

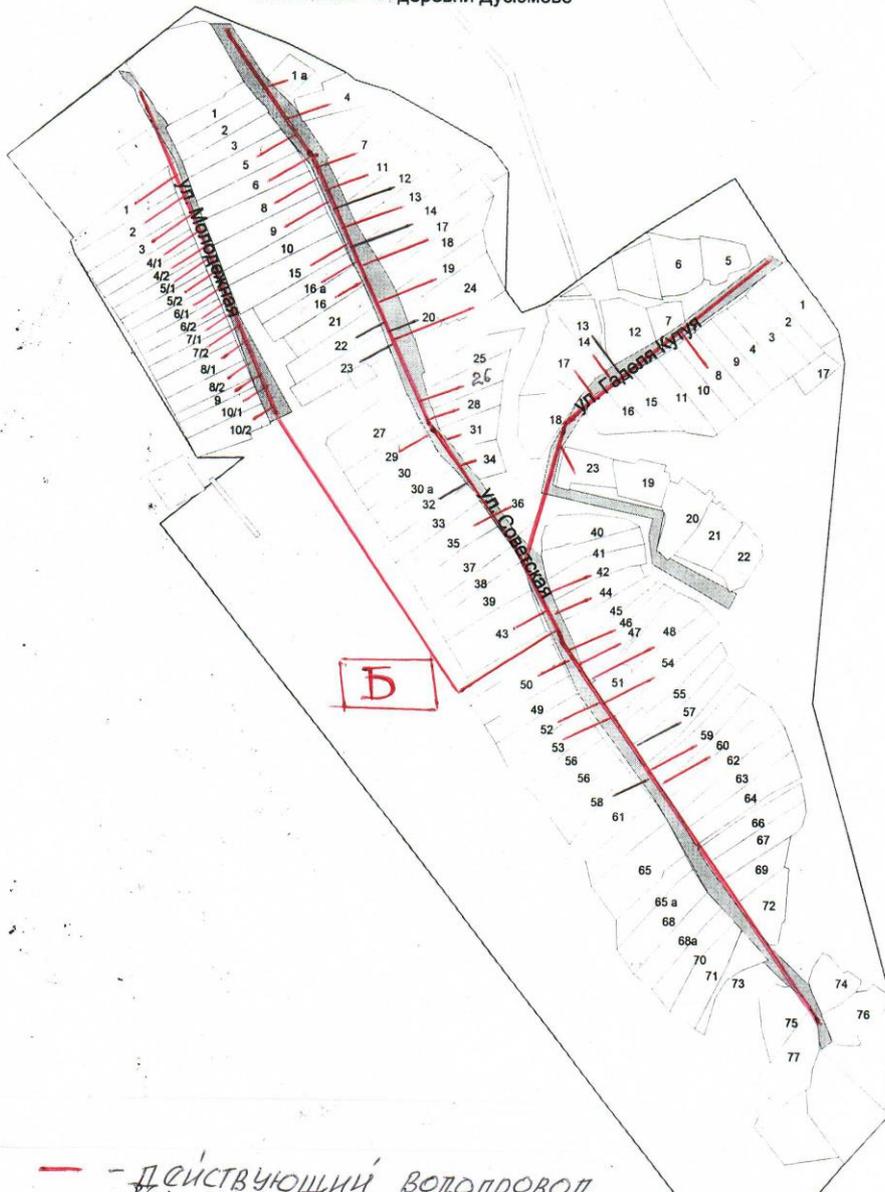
1. аркасында артык зур үзкыйммәте чистарту 1 м3 стока;
2. аркасында кече плотности төзү;
3. аркасында сложного рельефа жирлегендә.

Торак пунктлар булырга мөмкин белән жиһазланган автоном установками биологик һәмтирәнтен чистарту буенча хужалык көнкүреш стоков төрле модификациях, ә нәкъ менә: «ЮБАС» житештерүчәнлегенә 1-20м3/тәүлек, «ТОП-AS-БИОКСИ» житештерүчәнлегенә нче 1-50 м3/тәүлек белән обеззараживанием

Приложение №2

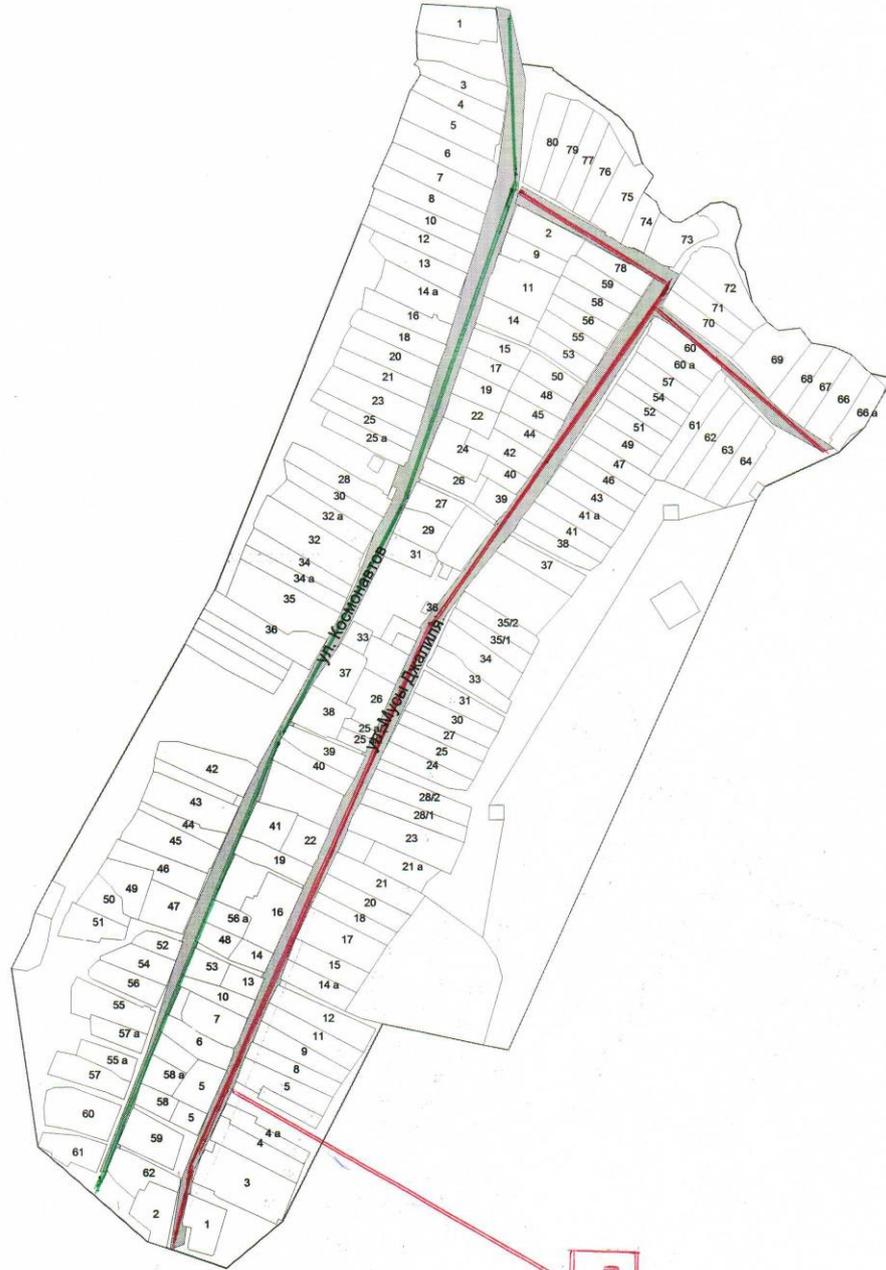
СХЕМА
деревни Дусюмово

— действующий водопровод
Б — водозабор

Приложение №3

СХЕМА
водоснабжения деревни Сарайлы

- Б - действующий водопровод
- - необходимо заменить
- Б - водозабор

Кушымта № 4

Чаралар исемлеге программасы

№ п/п	Исеме объектарын	Егәрлек	Төрө чаралар	Составы, чараларны	гамалгә ашыру Вакыты		Эһә мияте	Урнаштыру	Бәясе ТМЭ анда тек.бәяләре (млн. сум)
					Башы	Тәрәз әләрчание			
Ләшәү Тамак СП									
1	Реконструкцияләү һәм алыштыру, су белән тәэмин итү челтәрләрен	, 1,9 км	реконструкцияләү,	үзгәртәп кору	2026	2035	МП	Ләшәү Тамак авылы	-
2	Реконструкцияләү һәм алыштыру, су белән тәэмин итү челтәрләрен	2,2	реконструкцияләү,	үзгәртәп кору	2023	2035	МП	Сарайлы авылы	